

platform post

Uitgave 24

december 2009

<i>(colofon)</i>		
Platformpost is de nieuwsbrief van het Gelders Platform van en voor Ouderen	Redactie: Henk Vrijhof Kerklaan 17 6891 CM Rozendaal	Secretariaat Gelders Platform van en voor Ouderen: Ida Olivers-Bouvie Herenhof 116 6581 GR Malden idabouvie@hetnet.nl

Van de voorzitter

- Het is grijs en grauw buiten en het regent ook nog wanneer ik ga zitten om voor de laatste keer de rubriek 'Van de voorzitter' te schrijven. Omstandigheden die niet direct tot opwinding leiden. In het weekend gaat het weer veranderen. Het wordt droog en waarschijnlijk gaat het vriezen.
- Een goed gevoel krijg ik ook wanneer ik denk aan het traject dat we tot nu toe hebben afgelegd om te komen tot het 'Symposium 2010' in verband met het 20-jarig bestaan van het Gelders Platform. In de vooraankondiging kunt u lezen hoe ver we zijn!
- Dat het 'studiekringwerk' in Gelderland gedijt, mag blijken uit het feit dat we momenteel 29 goedlopende studiekringen hebben. Op 6 plaatsen zijn momenteel vergevorderde plannen om tot oprichting van een studiekring te komen.
- Is er dan niets treurigs te melden? Jawell! We moesten afscheid nemen van Coby Klomp van Spectrum. Zij heeft zich met name verdienstelijk gemaakt op het terrein van werving en scholing.

In deze Platformpost treft u het volgende aan:

- De vooraankondiging van het Symposium 2010 in Arnhem
- Mijn werk was mijn hobby, mijn hobby is nu...
- Het verslag van de Begeleidersdag op 13 oktober 2009
- Het wel en wee van studiekring Tiel I
- Aanbevolen...
- Jaarverslag Studiekring Stuifzand
- Afscheid van Coby Klomp
- Regisseur van je eigen leven
- Afscheid Henk Vrijhof

Tot slot wens ik u gezegende kerstdagen en een goede jaarwisseling toe.

Henk Vrijhof

Vooraankondiging Symposium 2010

Op 7 februari 1990 werd in Arnhem het Gelders Platform Studiekringen van en voor Ouderen opgericht, nadat drie jaar eerder enkele studiekeringen waren gestart. Sindsdien heeft het Platform onder andere als taak het oprichten en ondersteunen van studiekeringen in Gelderland.

Na twintig jaar zijn er nu ongeveer dertig kringen actief. Honderden senioren beleven veel plezier aan deze vorm van studie en sociaal contact. Een reden om feest te vieren!

Het Gelders Platform heeft besloten een feestelijk symposium te houden met als doelstelling: het landelijk uitdragen van de gedachte dat een studiekring een ideale vorm is voor veel ouderen om mentaal actief te blijven en eenzaamheid te voorkomen. Met andere woorden: participeren aan studiekeringen als uiting van

levenskunst.

Onder de titel '*Levenskunst*' willen we op **15 april 2010 in Bronbeek** met u en met vele genodigden uit het hele land, samenkomen.

We zijn gevorderd met de voorbereidingen en blij u te kunnen melden dat Prof. Dr. Hans Becker, bijzonder hoogleraar humanisering van de zorg, en Prof. Dr. Dominique Verté van de Vrije Universiteit van Brussel, hoogleraar sociale gerontologie, een voordracht zullen houden.

We hopen dat velen van u deze datum in de (nieuwe) agenda zullen noteren.

*Namens het Gelders Platform,
Ida Olivers-Bouvier, secr.*

Mijn werk was mijn hobby, mijn hobby is nu ...

Ik was amper 8 jaar (1944) toen ik al aangaf aannemer te willen worden. In dat jaar is ook het centrum van Nijmegen zwaar gebombardeerd en na terugtrekking van de Duitsers nog eens in brand gestoken. Ik wilde meewerken om Nijmegen te laten herrijzen. Vele uren zwierf ik na schooltijd door het verwoeste centrum. Ik keek mijn ogen uit hoe het een en ander werd gesloopt en naar de wederopbouw, die pas in 1948 goed op gang kwam.

Op mijn vijftiende zat ik al op de MTS, nu HTS. Als vrijwillig heb ik een handje geholpen met de nieuwbouw van V&D. Na mijn diensttijd ben ik in 1959 met mijn werk, met mijn 'hobby' begonnen.

Als aannemer van een klein bouwbedrijf begaf ik mij op het gebied van bouwen, meestal in eigen-beheer, van woningen, fabriekshallen, et cetera. Al die jaren heb ik met hart en ziel tientallen bungalows gebouwd, deels zelf ontworpen. De uitvoering liet ik over aan uitvoerders, maar de organisatie hield ik stevig in eigen hand. Vanaf het eerste moment van een nieuwe opdracht was het voortdurend een aaneenschakeling van werkzaamheden, zoals: overleg met gemeentelijke diensten, architecten, makelaars, opdrachtgevers en kopers. Vervolgens tekenen, begroten, inkoop en afroep van materieel. Ook het ontwikkelen van nieuwe bouwtechnieken, denk aan bouwfysica, het aansturen van uitvoerders, werklieden en onderaannemers, administratie en nacalculatie. Tot het moment van oplevering. Een prachtig pand, een mooie bungalow. Het afgeven van de sleutel deed pijn, je had het het liefst zelf willen houden.

Tien jaar geleden ben ik gestopt. Veertig jaar bouwen, wat een prachtige hobby. Met enige trots laat ik mijn kleinkinderen de bouwwerken zien die ik heb gerealiseerd. *Organiseren in teamverband, iets tot een goed einde brengen, dat was wat mij bezielde.* Met het stoppen ervan had ik vrede. Ik kon nu meer aandacht besteden aan filmen.

Ik filmde toen al een tiental jaren. Eerst natuurlijk wat familiefereeltjes en vakanties met de kinderen, vervolgens een bouwwerkje. Je monteerde het aan elkaar met een muzikje er onder. Meer zat er niet in, te weinig tijd.

De laatste jaren is het filmen uitgegroeid tot het maken van speelfilms en documentaires. Als producent heb ik in de afgelopen jaren een team van bekwame amateurs geformeerd. Op de set is de regisseur de baas, die geeft aanwijzingen aan camera- en geluidsmannen, bepaalt de belichting en zet de acteurs neer zoals hij dat voor ogen heeft.

Als producent bepaal ik het scenario en de draaidagen. Zoek naar acteurs, bekijk locaties en rekvisieten die nodig zijn. Heb contacten met kledingadviseurs, mensen van de grime, de catering en beheer de financiën. Het maken van een film mag niets kosten, dit in tegenstelling tot bouwen. Mijn eerste productie was: 'OPA' (1995). Dit jaar hebben we de première gehad van 'Nijmegen Herrijst!'. Ruim 100 acteurs en figuranten hebben hierin meegespeeld.

Een Shermantank heeft door een winkelstraat gereden. Er moest een vergunning worden aangevraagd om de winkelstraat te mogen afsluiten. Leerlingen van een bouwopleiding hebben decors gebouwd. En dan de première op 5 mei in het Lux theater te Nijmegen, compleet met rode looper en oldtimers en meer dan 500 bezoekers. Ruim 3 jaar heb ik er aan gewerkt. Geweldig om dit te realiseren met een team van meer dan 150 vrijwilligers en een 40-tal bedrijven.

Ik kan nu wel zeggen:
"Mijn hobby is nu.....mijn werk!"

Henri van Heusden
Studiekring Malden 1

Verslag begeleidersdag 13 oktober 2009

Inspiratie vanuit de begeleidersbijeenkomst 13 oktober 2009

A. *Uitspraken leiderschap uitgekozen door Erna Roodzant*

- Wij herkennen elkaar als mensen, die verschillende functies kunnen vervullen, niet als functionarissen die op een achtergebleven gebied ook nog ergens mens zijn.
- Het geweten spreekt, maar het eigenbelang schreeuwt.....
- De mens is van zichzelf vervuld.
- Waar teveel 'ikjes' bij elkaar komen, ontstaan files en kettingbotsingen.
- Elk mens is uniek, heeft iets dat hem van een ander mens onderscheidt.
- De weg van ik naar wij is een moeizame.
- Dé leidinggevende bestaat niet! (ongemerkt is er iets van ons enthousiasme verloren gegaan).
- Teveel leiding willen geven, gaat uit van willen winnen, zonder nog aandacht te hebben voor de inbreng van de verschillende spelers.
- Ondanks de verkeersregels is er ruimte voor leiderschap (bijvoorbeeld allemaal verschillende middelen van vervoer c.q. types auto's).
- Zonder leiderschap van de persoon, de bestuurder, zou er geen beweging zijn (in het intermenselijk verkeer).
- Vrijwillige inzet wil niet direct zeggen positief gerichte inzet.
- Misverstanden blijven bestaan, als echter de bedoelingen maar duidelijk zijn. En: zeg de dingen op een gemoedelijke toon.
- Leid vergaderingen met een goed humeur en neem de mensen zoals ze zijn.
- Vrijblijvendheid kan tot teleurstelling leiden.

B. *Succesfactoren voor een goede studiering met goed leiderschap zijn:*

- De begeleider (of voorzitter) moet een visie hebben, structuur kunnen aanbrengen. Vrijblijvendheid kan tot teleurstelling leiden.
- Het is belangrijk om een trekker te hebben, die als het nodig is het voortouw neemt en het proces goed in de gaten houdt.
- Je kunt het voorzitterschap laten rouleren.

C. *Situationeel leiderschap*

Leiderschap kan verschillen per situatie. Soms moet de leider zich meer richten op de personen en soms op de taak die volbracht moet worden. Het wisselen tussen de verschillende leiderschapsstijlen in verschillende situaties noemt men situationeel leiderschap.

Een aantal voorbeelden en voor- en nadelen worden besproken. Per groep wordt gezocht naar de juiste wijze. Dat kan per groep verschillen. Verschillen mogen er ook zijn. Belangrijk is dat de groep zich kan vinden in de gekozen werkwijze. Er kan ook gekozen worden voor een roulerend leiderschap. Dan leert iedereen wat de rol van gespreksleider met zich meebrengt. Het kan ook tot onrust leiden (lijden). Soms wordt er voor gekozen dat degene die het onderwerp aandraagt, ook voor dat onderdeel de voorzitter is. Het is in elk geval wel belangrijk om een vaste structuur en een vast programma te hebben.

Tips voor leiderschap

- De voorzitter geeft de richting aan.
- Aan het eind van de bijeenkomst ruimte reserveren voor sociale ontmoeting.
- Vraag bij de sluiting of er nog dringende zaken zijn.
- Geef ook ruimte aan persoonlijke activiteiten en persoonlijke aandacht.
- Twee keer per jaar de groep en het groepsproces evalueren.
- Twee keer per jaar de werking van het sociale rondje evalueren.
- Mensen die kreunen en steunen tijdens het sociale rondje, de evaluatie laten voorbereiden.
- Na de kerst- en/of vakantieperiode extra ruimte reserveren voor persoonlijke verhalen.
- Verwachtingen van nieuwe (aspirant)leden toetsen.
- Maak afspraken over het parkeren van onderwerpen.

D. Aanknopingspunten voor motivatie

De oudere bestaat niet. Naarmate mensen ouder worden, gaan ze steeds meer van elkaar verschillen. Gespreksleiders kunnen aan de hand van de uitgedeelde lijst van achtergronden van mensen analyseren welk lid van de studiekering welke benaderingswijze nodig heeft om gemotiveerd te worden.

Een aantal vragen wordt beantwoord:

1. Hoe zorg je dat je de ander betreft?
 - Interactie
 - De hele groep rond gaan
 - Aandacht concentreren op de antwoorder
 - Uitnodigen tot reactie
 - Aangeven: 'denk er nog even over na'

2. Wat is concreet de meerwaarde voor de deelnemer bij deelname aan een studiekering?

De meerwaarde is:

 - Geestelijk actief blijven
 - Geheugenfunctie
 - Perspectief zien
 - Zelfontwikkeling
 - Open staan voor nieuwe dingen
 - Ontmoetingen en sociale contacten
 - Kennis doorgeven
 - Kennis en vaardigheden delen
 - Sociale vaardigheden blijven ontwikkelen

3. Hoe waardeer je de inzet van de deelnemers?
 - Tonen van interesse, onder andere non-verbale signalen
 - (Bij 'onderpresentatie') positief blijven
 - Elkaar bewust een compliment geven

Wat is verder nog belangrijk als begeleider? Luisteren, samenvatten en doorvragen! Ter illustratie hing aan de wanden de spreuk: 'Vergrijzing? De collectieve levenswijsheid is groter dan ooit!' van Loesje.

E. Lijden

Als laatste onderdeel wordt een rollenspel over lastige begeleidingssituaties in de studiekering gespeeld. Erna is gespreksleider. Bij de evaluatie blijkt dat velen lastige situaties in het begeleiden van de groep (deels) herkennen of deels herkennen. Het blijft een uitdaging!!

Het wel en wee van Studiekring Tiel I

Om na één jaar functioneren een zo goed mogelijk beeld te krijgen van 'het wel en wee' heb ik de leden gevraagd om hun ervaringen op papier te zetten.

Samengevat zijn de ervaringen na een heel studiejaar zeer positief. Met een blij gevoel willen alle deelnemers doorgaan. In het begin waren er opstartproblemen, zoals: Hoe kies je een goed onderwerp? Wat ga je uitzoeken? en Hoe doe je het? Maar door het bezig gaan, gewoon met vallen en opstaan, gebeurt het.

Er zijn mooie werkstukken ontstaan en we hebben veel geleerd van elkaar.

Voorals de stimulans over en weer, het met elkaar bezig zijn over een onderwerp, ieder op zijn eigen manier, maakt de studiekekring tot een goede manier voor ontmoeting. Daarnaast is het een stimulans om kennis actief te houden en uit te breiden. Je gaat weer zoeken, lezen en schrijven. De eigen horizon wordt weer verbreed.

Hennie Renniers
Voorzitster Studiekekring Tiel I

Aanbevolen...

Aan mij is gevraagd om een stukje over Charles Darwin te schrijven voor deze Platformpost. Een onmogelijke opgave binnen de paar regels die daarvoor staan. Daarom: het stuk dat ik schreef voor de eigen studiekering (Malden I) is voor iedere geïnteresseerde verkrijgbaar. Mail me je e-mailadres! Het is twaalf bladzijden lang, de plaatjes die erbij horen kan ik jammer genoeg niet mee sturen. Een betere optie is misschien om zelf aan de slag te gaan met dit onderwerp. Iedere zondagavond, acht maanden lang, zendt de VPRO samen met Canvas, de reis met de clipper Nieuw Amsterdam uit. Deze boot vaart de reis met de Beagle na en doet onderzoek naar de stand van de natuur en de aarde.

De boeken en artikelen die ik gebruikte zijn:

Buskes, Chris: Darwinlezing, Humanistisch Congres Amsterdam 8 februari 2009. Over Darwin en de moraal (zie internet).

Darwin, Charles: Het ontstaan van soorten door natuurlijke selectie. Samenstelling door David Quammen. Uitgeverij Atlas 2008 (een schoonheid vol gekleurde platen!).

Darwin, Charles: De afstamming van de mens en selectie in relatie tot sekse. Vertaling: Ludo Hellemans. Uitgeverij: Nieuwezijds 2002.

Darwin, Charles: Autobiografie, de oorspronkelijke versie. Uitgeverij Nieuwezijds 2008.

Dawkins, Richard: God als misvatting. Twaalfde druk 2007. Uitgeverij Nieuw Amsterdam.

Dawkins, Richard: De zelfzuchtige genen. Over evolutie, eigenbelang en altruïsme. Uitgeverij Olympus, zesde druk.

Desmond, Adrian en Morris, James: Darwin, de biografie. Uitgeverij Nieuw Amsterdam, heruitg. Van 1991.

Rosmalen van, Marc: Darwin in een notendop; (bijna alles wat je altijd wilde weten). Uitgeverij Bert Bakker Amsterdam 2009.

Dekker, Cees e.a.: Geleerd en gelovig; 22 wetenschappers over hun leven, werk en God. Uitgeverij ten Have 2008.

Interessante internetsites:

- [Becoming Human](#)
- [The Evolution of Man](#)
- [Journey of Mankind](#)

Te bestellen dvd's:

- [Journey of life](#) (bij Bol.com)
- [Charles Darwin](#) (bij de Volkskrant)

Ida Olivers-Bouvrie

Jaarverslag september 2008 tot september 2009 van Studiekring Stuifzand

In het begin van het seizoen heeft één van onze leden om gezondheidsredenen afscheid genomen van onze studiekring. We hebben momenteel dertien leden.

We zijn het vergaderseizoen begonnen met het vaststellen van het programma voor het eerste halfjaar en het terugzien op de vakantieperiode, als onderwerp hadden we die middag de levensbeschrijving van Nelson Mandela. Dit rijke levensverhaal was niet in één middag te behandelen, dus zijn we daar de volgende bijeenkomst mee doorgegaan.

Zin en onzin van ontwikkelingswerk was het volgende onderwerp en ook daarover is zoveel te zeggen, dat we er weer twee middagen mee bezig zijn geweest. Er is veel te discussiëren over de zin en de onzin van dit werk en het gaf stof voor een boeiende bespreking.

We gingen verder met een onderwerp, centraal geleide/marktgeleide economie, dat te groot is om in één keer te behandelen. We spraken twee keer over dit veel omvattende onderwerp. Uiteraard kwamen diverse opvattingen en vragen aan de orde. De twee laatstgenoemde onderwerpen zijn verweven in ons dagelijks leven.

Vrijmetselarij was voor velen van ons onbekend terrein. In een eerste bijeenkomst heeft één van onze leden zich verdiept in dit onderwerp en vertelt over de achtergrond van deze organisatie, de daaropvolgende keer heeft een vrijmetselaar van buiten laten zien hoe de praktijk van vrijmetselaar zijn de leidraad van zijn leven is. We sloten de reeks af met een bezoek aan de loge van de vrijmetselaars in Arnhem, waar we op een open manier op de hoogte gesteld werden van de vele rituelen, hoewel sommige zaken alleen achter gesloten deuren plaats vinden.

In het nieuwe jaar vertelde een lid van Stuifzand over stuifzand. Het is niet alleen de naam van onze studiekring, maar ook een tastbaar begrip. Hij vertelde

ons dat stenen die hier gevonden worden, gevormd zijn uit zand. Ze zijn veelal hier gekomen in de ijstijd. Hij liet ons door sterke vergroting zien hoe mooi korrels zand er uit zien.

De omstandigheden waaronder de Spanjaarden naar Amerika gingen, was een verhaal waarbij wij inzicht kregen over de moeilijkheden die zij soms op hun reis tegenkwamen en we hoorden over de ontdekking van Amerika.

De kwaliteit van de gezondheidszorg is een onderwerp waar ieder van ons mee te maken heeft. Er zijn vaak problemen, maar er zijn ook veel goede dingen die de gezondheidszorg tot een veelbesproken onderwerp maken.

Chinese gebruiken zijn niet zo éénvoudig als het lijkt, diversiteiten als taoïsme en boeddhisme worden toegelicht. China is in beweging, de komende tijd kan er nog veel veranderen.

De ontstaansgeschiedenis van Rome en de vorming van de stad is het volgende onderwerp. Veel klassieke gebouwen als: tempels, musea en kerken zijn onderdeel van de stad. De rijke geschiedenis en de achtergrond ervan gaven enig inzicht in de belangrijke plaats die de stad inneemt. Je moet er eigenlijk geweest zijn om het enigszins te bevatten, in het nieuwe seizoen zullen we een ooggetuige verslag krijgen.

Tijdens de laatste bijeenkomst hebben we teruggekeken op het afgelopen seizoen en onderwerpen voor het nieuwe seizoen verzameld.

Het feit dat we het sociaal rondje zeer waardevol kreeg door omstandigheden nog meer vorm, doordat op een middag slechts een kleine groep aanwezig was. We hebben die middag helemaal gevuld met een sociaal rondje, een aangename ervaring.

Na de laatste bijeenkomst hebben we die avond gezamenlijk bij de Chinees gegeten.

Begin augustus hadden we een rondleiding door kasteel Biljoen, zeer de moeite waard!

Het totale seizoen sloten we af met een reisje naar Amersfoort, waar we een museum bezochten, een stadswandeling maakten en een boottocht hadden. Tot slot van die dag genoten we van een gezamenlijk etentje in Lathum.

Het was al met al een leerzaam en boeiend jaar.

Rie Roos

Afscheid van Coby Klomp

Sommigen van jullie hebben al met haar kennis gemaakt op de zogenaamde begeleidersdagen in Velp: Coby Klomp, die sinds 10 juni 2008 ons team kwam versterken. We vonden in 2008 dat de poot *PR en Werving* van het Gelders Platform enige versterking in uren nodig had en vooral in professionalisering.

Coby kwam ons team ondersteunen en we waren vanaf de eerste dag ingenomen met haar kennis en haar warme aanwezigheid.

Jammer genoeg kan Spectrum haar geen vaste aanstelling geven, maar we zijn blij voor haar dat ze die wel krijgt in Overijssel. Daar zal Coby zeker ijveren voor het Studiekringwerk, dat haar hart gestolen heeft.

We namen afscheid van haar in Rotterdam, in één van de zorgcentra van Humanitas. Een zorgcentrum met een museum vol spullen uit grootmoeders tijd.

In dit museum kunnen ouderen, soms dement, herinneringen ophalen en verhalen vertellen aan belangstellenden. De herinnering aan vroeger blijft immers het langst in het geheugen bestaan.

We maakten kennis met de directeur en initiator van dit museum; Dr. Hans Marcel Becker. Hij is één van de sprekers op ons symposium in 2010.

Nadat we ook nog van een heerlijk diner genoten hadden (zoals de bewoners dat dagelijks kunnen kiezen), hadden we het gevoel het nuttige met het aangename verenigd te hebben, ofwel het *leermoment* met het *sociale*, zoals dat in het studiekringwerk past!

We wensen Coby een goede toekomst in Overijssel!

Ida Olivers-Bouvré

Regisseur van je eigen leven

Onder deze titel gaf Maurice de Greef, adviseur van het Gelders Platform, maandag 5 oktober 2009 een uiteenzetting van het onderzoek dat hij de afgelopen twee jaren deed naar de resultaten van allerlei cursussen en ondersteuningsprogramma's bij ROC's, bibliotheken en studiekringen. Dit laatste bij de nieuwe studiekringen van Tiel.

Omdat zijn onderzoek ook voor het Ministerie van Sociale zaken belangrijk is en verricht is in samenwerking met SZW, hield hij zijn presentatie in het gebouw van SZW te Den Haag voor vele genodigden. Wij als studiekringleden mochten daar bij zijn.

Regisseur zijn van je eigen leven ...

Toon Hermans was de perfecte regisseur en kreeg na enkele minuten de hele zaal mee: Op ludieke wijze begon Maurice aldus zijn verhaal! Leren die regie te voeren, doe je je hele leven en niet alleen voor je beroep. Dat spreekt ons, studiekringleden, aan. Op heldere wijze liet Maurice de relevante resultaten zien van zijn onderzoek, dat zal uitmonden in een proefschrift. Medio 2010 denkt hij te promoveren. Ongetwijfeld zullen we daar over een jaar uitgebreid op terugkomen.

*Ida Olivers-Bouvré,
secr. Gelders Platform*

Afscheid Henk Vrijhof

Volgend jaar zal Henk Vrijhof afscheid nemen als voorzitter van het Platform.

Hij kwam in 1992 in het bestuur en volgde in 1999 Abel Benthem op als voorzitter. De afgelopen zeventien jaar hebben we Henk leren kennen als een goede voorzitter. Tijdens vergaderingen hield hij steeds de rode draad in het oog en, wat heel belangrijk is, hij zorgde voor een heel goede sfeer waardoor de andere bestuursleden met plezier datgene deden wat ze moesten doen.

Op 15 april 2009, tijdens het symposium, zal Henk de voorzittershamer overgeven aan Ida Olivers (thans secretaris). Dat betekent dat wij op zoek moeten naar een nieuwe secretaris. Op het komende symposium hopen we deze secretaris aan u te kunnen voorstellen.

Ruud Vreeswijk

